

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 31 hallituksen esityksen johdosta laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 30 päivänä syyskuuta 1983 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 81 laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta. Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt ed. Viljasen ym. lakialoitteen n:o 43 laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta sekä ed. Kettusen ym. toivomusaloitteen n:o 230 autoveron alentamisesta autojen hintoja korottamatta, ed. U. Leppäsen ym. toivomusaloitteen n:o 296 autoveron alentamisesta, ed. Rönnholmin ym. toivomusaloitteen n:o 370 vaikeasti liikuntarajoitusten saattamisesta oikeudenmukaiseen asemaan autoverotuksessa, ed. Skönin ym. toivomusaloitteen n:o 383 taksiautoilijain autoveron maksamisen ja sen palautuksen anomisen siirtämisestä autoliikelle, ed. P. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 422 invalidien autoveron palautus oikeuden laajentamisesta, ed. P. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 423 autoveron palautus oikeuden ulottamisesta astmapotilaisiin, ed. P. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 424 turvallisuutta ja pakokaasujen puhtautta edistävien laitteiden vaikutuksesta autoveroon, ed. P. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 425 invalidien autoveron palauttamista koskevasta ennakkotiedosta ja ed. Viljasen ym. toivomusaloitteen n:o 486 autoverotuksen kokonaisuudistuksen aikaansaamisesta. Eduskunta on lähettänyt valiokuntaan lakialoitteen n:o 43 toukokuun 19 päivänä 1983 sekä edellä mainitut toivomusaloitteet 17 päivänä kesäkuuta 1983.

Auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 6 §:n mukaan autoverosta on vapaa muun muassa sellainen maastohenkilöauto, jonka vaihteistoon on koneiden ja työvälineiden käyttöä varten liitetty kytkimin varustettu voimansiirtolaite. Maastohenkilöautojen verovapauskäytännön aikana sekä näiden ajoneuvojen luonne että niiden käyttöolosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet. Siten

nykyään on saatavissa henkilöauton omaisiksi rakennettuja ajoneuvoja, jotka kuitenkin voimansiirtojärjestelmältään ja alustarakenteeltaan täyttävät autoverolain 6 §:n mukaiset verovapauden edellytykset. Hallitus ehdottaa, että nämä maastohenkilöautot saatettaisiin autoveron alaisiksi. Veron määrä olisi kuitenkin muista henkilöautoista suoritettavaa autoveroa alempi eli 30 prosenttia autoverolain 5 §:ssä tarkoitetusta auton verotusarvosta.

Ammattimaiseen liikenteeseen käytettävien autojen veronpalautuksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 44 400 markasta 47 000 markaksi. Samoin ehdotetaan invalideitten perusteella palautettavan autoveron nykyisten 12 400 markan, 18 900 markan ja 24 900 markan suuruisen enimmäismäärien korottamista 13 100 markaksi, 20 000 markaksi ja 26 400 markaksi.

Muutos on tarkoitettu tulemaan maastohenkilöautojen osalta voimaan heti eduskunnan hyväksyttyä esityksen. Veronpalautusten korotettuja enimmäismääriä sovellettaisiin vuoden 1984 alusta lukien.

Lakialoitteeseen n:o 43 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan autoveron määrä laskettaisiin nykyisestä poikkeavalla tavalla, minkä lisäksi lakiehdotus sisältää autoveron palautuksen osalta hallituksen esitykseen sisältyvästä lakiehdotuksesta poikkeavia säännösehdotuksia.

Toivomusaloitteessa n:o 230 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimiin autoveron alentamiseksi 50 prosentilla siten, että autojen hintoja ei korotettaisi mahdollisista maahantuontihintojen nousuista johtuen, vaan korotuspaineet purettaisiin korotustarvetta vastaavalla valtion autoveron alentamisella siksi kunnes mainittu autoveron alentamisen prosenttimäärä on saavutettu.

Toivomusaloitteessa n:o 296 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus

ryhtyisi toimiin autoveron alentamiseksi sekä turvallisen ihmisen käyttöautoilta kokonaan poistamiseksi matka- ja kuljetuskustannusten pienentämiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 370 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin, joilla vaikeasti liikuntarajoitteiset sairaat saatettaisiin oikeudenmukaiseen asemaan autoverotuksessa.

Toivomusaloitteessa n:o 383 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimiin, jotta taksiautoilijoiden autoveron maksaminen sekä autoveron palautuksen anominen siirrettäisiin sen autoliikkeen tehtäväksi, joka välittää auton.

Toivomusaloitteessa n:o 422 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisesti toimenpiteisiin autoveron palauttamista invalideille koskevien säännösten lieventämiseksi niin, että kaikki autoa tarvitsevat invalidit aina 40 prosentin invaliditeetistä lähtien saisivat autoverosta riittävän palautuksen.

Toivomusaloitteessa n:o 423 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireesti toimenpiteisiin invalidien autoveron palautusoikeuden ulottamiseksi koskemaan myös astmapotilaita.

Toivomusaloitteessa n:o 424 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin autoveron poistamiseksi henkilöautoista siltä osin, kuin niiden hintaan sisältyy turvallisuutta ja pakokaasujen puhtautta edistäviä laitteita ja rakenteita.

Toivomusaloitteessa n:o 425 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin invalidien autoveron pa-

lauttamista koskevien päätösten antamiseksi ennakkopäätöksenä ennen ajoneuvon hankintaa aina, kun asianomainen invalidi sitä haluaa.

Toivomusaloitteessa n:o 486 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus käynnistäisi pikaisesti autoverotuksen kokonaisuudistuksen, jolla myös pitemmällä aikavälillä voidaan pitää auton käyttökustannukset kohtuullisina ja turvata tarpeellinen autokanta, sen järkevä uusiutuminen ja tarkoituksenmukainen käyttö sekä alan työllisyys.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsittelemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 43 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:o 230, 296, 370, 383, 422, 423, 424, 425 ja 486 hylättäisiin.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman, jäsenet Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Marti-

kainen, Mäki-Hakola, Rönholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä ja Tuovinen sekä varajäsenet Jokela, Kuusio, Puolanne, Sasi, Vepsäläinen ja Viljanen.

Vastalause

Hallitus esittää, että verovapaista maastohenkilöautoista ryhdyttäisiin perimään autoveroa. Veron määräksi hallitus esittää 30 prosenttia autoverolain 5 §:ssä tarkoitettusta auton verotusarvosta. Sen lisäksi joudutaan vielä suorittamaan liikevaihtoveroa myös maksetusta autoverosta.

Hallituksen esitystä on pidettävä epäoikeudenmukaisena. Jo tällä hetkellä peritään ajoneuvoliikenteeltä erilaisina veroina ja maksuina yli kaksi kertaa se määrä, jonka ajoneuvoliikenteen edellyttämän infrastruktuurin rakennus- ja ylläpito-kustannusten kustannusvastaavuus edellyttäisi. Vaikka yleisesti hyväksyttyä onkin pidetty sitä, että auto tämän päivän yhteiskunnassa on välttämättömyystarvike ja että autoveroa tästä syystä pitäisi paremminkin alentaa kuin korottaa, tuntuu hallitus rahapulassaan aina kokevan helpoimmaksi autoilijoiden kukkaroon tunkeutumisen. Kun siis hallituksella pitäisi olla suunnitelmia paremminkin autoveron laskemiseksi, on virheelisenä suuntauksena pidettävä sitä, että kaikin keinoin pyritään löytämään uusia ja korotettuja autoveron kohteita.

Hallituksen esityksen perusteluja ei voida myöskään pitää oikeina. Totta on se, että maastoautojen myynti on kasvanut viime aikoina. Syy tähän ei kuitenkaan välttämättä ole maastohenkilöautojen verovapaudessa vaan siinä, että autoketjitys on kaikkein voimakkaimmin edennyt juuri maastoautopuolella. Maastoautojen myynnin kasvua arvioitaessa on otettava myös huomioon koko autokaupan volyymin kasvu.

Maastohenkilöautoista myydään 50—60 prosenttia yrityksille. Suurimpina ostajaryhminä ovat sähkö- ja puhelinlaitokset. Suhteellisesti suurin osa myynnistä tapahtuu Pohjois-Suomeen ja maaseudulle. Niinpä Lapin läänissä myydään suhteellisesti viisi kertaa enemmän maastohenkilöautoja kuin Uudenmaan läänissä. Useilla alueilla maastohenkilöauto on välttämätön liikkumisen kannalta. Näin ollen hallituksen esitys nostaa erityisesti köyhien ja syrjäisten alueiden liikkumiskustannuksia. Ne tapaukset, joissa maastohenkilöautoja käytetään tavallisen henkilöauton vastineena ovat suhteellisen harvinaisia. Näin ollen veron korotus kohdentuu lähes kaikissa tapauksissa välttämättömyystarvikkeeseen.

Oikeudenmukaisena ja tarkoituksenmukaisena on pidettävä sitä, että ryhdyttään vähitellen asteittain alentamaan autoveron yleistä tasoa.

Hallitus esittää autoveron palautuksen enimmäismäärää ammattimaiseen liikenteeseen rekisteröidyistä henkilöautoista korotettavaksi 47 000 markkaan ja invalidin käyttöön tulevista autoista korotettavaksi tapauskohtaisesti 20 000 markkaan, 26 400 markkaan ja 13 100 markkaan. Korotuksissa ei ole riittävissä määrin otettu huomioon vuonna 1982 tapahtuneen Suomen markan devalvoitumisen aiheuttamaa auton hintojen huomattavaa nousua. Myös odotettavassa olevan autojen hintakehityksen valossa on hallituksen ehdottamia markkamääriä pidettävä riittämättöminä.

Autokouluautoja käytetään pääasiallisesti opetuskäyttöön ja ne on myös varustettu tätä tarkoitusta varten. Näin ollen autokouluautot ovat täysin rinnastettavissa ammattimaiseen liikenteeseen käytettäviin autoihin. Tästä syystä niitä koskeva maininta tulee saada auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 7 §:ään.

Hallitus esittää, että maastohenkilöautovero tulisi voimaan heti eduskunnan hyväksyttyä hallituksen esityksen. Hallituksen esitystä on pidettävä kohtuuttomana ja epätarkoituksenmukaisena. Maahantuojien autotilaukset tapahtuvat raamissopimusten puitteissa, joihin on mahdollista tehdä muutoksia lyhyemmässä kuuden kuukauden ajanjaksossa. Sitovat tilauksetkin tulee yleisesti ottaen toimittaa valmistajalle vähintään kolme kuukautta ennen toimitusta. Mikäli hallituksen esitys tältä osin hyväksytään, merkitsee se sitä, että auton tilanneet ostajat joutuvat maksamaan tilaamistaan autoista huomattavasti odotamaansa enemmän ja että autoliikkeiden varastoihin kertyy huomattava määrä autoja, joita äkillisen huomattavan hinnankorotuksen vuoksi ei kyetä myymään. Kun suunniteltua suurempaan lisätuontiin ei ole mahdollisuuksia, on hallituksen esitys tältä osin vailla perusteita.

Edellä esittämämme perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan auto- ja moottoripyöräverosta 14 päivänä marraskuuta 1967 annetun lain 3 §, (poist.) 7 §:n 1 momentti sekä 17 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 3 § (poist.) 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (559/82) sekä 7 §:n 1 momentti ja 17 §:n 1 ja 2 momentti 26 päivänä marraskuuta 1982 annetussa laissa (851/82), näin kuuluviksi:

3 §

Autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 40 prosentilla ja vähennettynä 3 000 markalla, kuitenkin niin, että veron määrä aina on vähintään 50 prosenttia verotusarvosta. (Poist.) Käytettynä maahan tuodun ja käytettyinä maahan tuoduista osista valmistetun auton vero on 90 prosenttia vastaavan uuden auton verosta.

6 §

(Poist.)

7 §

Mikäli veronalaisena maahan tuotu auto on sitä ensi kertaa rekisteröitäessä merkitty rekisteriin ammattimaiseen liikenteeseen *tai autokoulun kouluautona* käytettäväksi, on se, joka tällöin on rekisteröity auton omistajaksi tai haltijaksi ja joka käyttää sitä pääasiallisesti ammattimaiseen liikenteen *tai autokoulun kouluautona* oikeutettu, auton oltua haltijan käytössä kuitenkin vasta tämän tultua rekisteröidyksi auton omistajaksi, hakemuksesta saamaan Helsingin piiritullikamarilta takaisin maahan tuotaessa suoritettun autoveron määrän, kuitenkin enintään 48 000 markkaa. Palautusta on uhalla, että oikeus sen saamiseen on menetetty, haettava 6 kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on merkitty autorekisteriin auton omistajaksi.

17 §

Milloin veronalaisena maahan tuotua autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikunta- tai näkövammasta aiheutuva pysyvä haitta-aste on vähintään 80 prosenttia ja jonka henkilökohtaiseen käyttöön auto tulee, tai sellainen invalidi, jonka pysyvä haitta-aste on vähintään 60 prosenttia ja jolle auton hankinta on

hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen, Helsingin piiritullikamarin on hakemuksesta määrättävä asettamillaan ehdoilla valtion varoista maksettavaksi takaisin maahantuonnin yhteydessä suoritettu tai auton hintaan sisältyvä vero, kuitenkin enintään 23 000 markkaa. Milloin hakija ajokortissa olevalla merkinnällä tai muutoin luotettavasti osoittaa, että hänen on käytettävä automaattivaihteista autoa, veroa palautetaan edellä mainituin edellytyksin enintään 30 000 markkaa. Jos auto on ollut haltijan käytössä, vero palautetaan vasta, kun haltija on rekisteröity auton omistajaksi. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 7 §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa.

Milloin veronalaisena maahan tuotua autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikuntakyky on alaraajan tai alaraajojen puuttumisen tahi toiminnan vajavuuden vuoksi siten alentunut, että hänen pysyvä haitta-asteensa on vähintään 40 prosenttia, Helsingin piiritullikamarin on hakemuksesta 1 momentissa säädettyillä ehdoilla määrättävä valtion varoista maksettavaksi takaisin 60 prosenttia maahantuonnin yhteydessä suoritetusta tai auton hintaan sisältyvästä verosta, kuitenkin enintään 15 500 markkaa. Palautusta myönnetään vain autosta, jonka hankinta on invalidille hänen toimensa tai työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 7 §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä *tammikuuta* 1984. *Lakia (poist)* sovelletaan moottoriajoneuvoihin, jotka luovutetaan tullivalvonnasta tai toimitetaan 1 päivänä *tammikuuta* 1984 tai sen jälkeen.
(2 mom. *poist.*)

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1983

Kimmo Sasi
Ulla Puolanne

Matti Viljanen

Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

